

Alice Munro. Utsikten från Castle Rock.

Översättning: Rose-Marie Nielsen. Bokförlaget Atlas.

I Alice Munros berättarvärd är steget aldrig långt mellan författaren och novellernas gestalter. Det självupplevda och det diktade står i en ständig livfull dialog med varandra. I "Utsikten från Castle Rock" blir detta tydligt mer än någonsin. Hela boken är en samling berättelser som tillsammans utformar en släktkrönika från Skottland på 1700-talet till Alice Munros eget liv med en tonvikt på 1950-talet som ung kvinna. Boken består av två delar, släktens biografi och författarens egen livshistoria. Allt skildrat i korta brottstycken. Den första delen berättar om Munros släkt i Skottland fram till emigrationen till USA och sedan Canada. Här finns ett släktdrag med Vilhelm Mobergs emigrantepos. Inte minst i skildringen av båtresan från Skottland till Amerika som har många beröringspunkter med Utvandrarerna. Biografiska notiser trängs med mytologiska berättelser om övernaturliga väsen i de skotska bergen. En överste Munro skymtar förbi som möjlig namngivare till det senare släktnamnet. Den andra delen består av noveller med anknytning till Alice Munros eget liv. Ju närmare Munro kommer sin egen tid desto mer levande och innehållsrika blir berättelserna, med sina välkända kärnfulla, korthuggna och ändå så innehållsrika meningar. Alice Munro berättar om liv med stolthet, svek, arbete, fattigdom, sex och skam. Hon rör sig i sina berättelser om människor vid den sköra gränsen mellan något som kan bli en storslagen framgång men lika gärna ett svidande fiasko. Liksom i tidigare novellsamlingar återvänder Alice Munro till hemmet med pälsfarmen och de många komplexa porträtten av fadern. Hon lägger in en text som pappan skrivit i sin egen dröm att bli författare och här finns många blinkningar till hennes eget författarskap. Bilden av pappan är lika ambivalent som kärleksfull.

Denna samling noveller har en särskild kronologi och sammansättning. Den som uppskattar Alice Munro kommer inte att bli besviken. Särskilt njuter jag av hur hon kan flytta berättandets detaljer från sin egen röst till sina litterära gestalters ögon och iakttagelser. Hon låter liksom dem göra jobbet i berättandet. Det är detta som gör Munros noveller så fulla av kraft, som om de ägde sitt eget liv.

Jakob Carlander